

DBFM-project: Renovatie en onderhoud van de Leopold II-tunnel

In haar brief van 24 september 2012 heeft Minister Brigitte Grouwels van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een voorafgaand advies gevraagd aan het Instituut voor de nationale rekeningen (INR) inzake de ESR-verwerking van een DBFM-project voor de renovatie van de Leopold II-tunnel in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Hiertoe werden aan het INR onder meer een korte beschrijving van het project, het betalingsmechanisme, de biedingsleidraad en een matrix met de risicoverdeling overgemaakt.

Het project betreft de renovatie van de Leopold II-tunnel, over een lengte van 2.600 meter door middel van een DBFM-contract (Design, Build, Finance and Maintenance). Op basis van de overgemaakte documenten dient een private partner, waarschijnlijk via een SPV, in te staan voor het ontwerp en de uitvoering van de beveiligings- en renovatiewerken van de Leopold II-tunnel, het onderhoud en de reparatie van de civiele constructies en van de uitrustingen van de tunnel tijdens en na de werken voor een lange termijn (in de orde van grootte van 25 jaar), te tellen vanaf de voltooiing van de beveiligings- en renovatiewerken. Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft documenten overgemaakt die aantonen dat de kost van de renovatie meer dan 50% van de uiteindelijke waarde na de renovatiewerken zal zijn.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest voorziet geen belang te nemen in het kapitaal van de private vennootschap die zal instaan voor de realisatie van het project of garanties te voorzien voor de financiering van het project.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest betaalt aan de private partner gedurende de duurtijd van de effectieve terbeschikkingstelling van de tunnel een prestatieafhankelijke beschikbaarheidvergoeding.

Advies van het INR.

Het advies voor het project "Leopold II-Tunnel" is gebaseerd op de *Manual on Government Deficit and Debt* (MGDD) editie 2012. Gelet op het feit dat de totale kostprijs van de renovatie meer dan 50% uitmaakt van de waarde van het actief na de renovatie wordt dit project beschouwd als een publiek-private samenwerkingsproject zoals gedefinieerd in de MGDD (Hoofdstuk VI. 5 Public-Private Partnerships).

Indien er een SPV zou worden opgericht voor de uitvoering van dit DBFM-project, dan zal deze deel uitmaken van de sector van de niet-financiële vennootschappen (S.11), gelet op het feit dat het Brussels Hoofdstedelijk Gewest niet voorziet deel te nemen aan het kapitaal van deze SPV noch deze op een andere manier te controleren.

Het bouwrisico ligt op basis van de overgemaakte risicomatrix grotendeels bij de private partner, gezien deze instaat voor eventuele overschrijdingen van het budget die niet te wijten zijn aan bijkomende eisen van de opdrachtgever of overmacht, vertragingen in het verkrijgen van secundaire vergunningen, het risico van insolventie van de onderaannemers, het risico van de non-conforme bouw volgens het contract en ook de eerste betalingen van de beschikbaarheidvergoedingen pas plaats vinden na de definitieve aflevering van het beschikbaarheidscertificaat.

Het INR is momenteel nog niet in staat om de hoogte van de prestatiekortingen en kortingen wegens de onbeschikbaarheid van de infrastructuur te beoordelen, gelet op het feit dat de te betalen beschikbaarheidvergoedingen door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest nog niet zijn bepaald. Daarnaast wordt in de overgemaakte risicomatrix aangegeven dat het gewest zou instaan voor hogere of lagere onderhoudskosten tengevolge van hogere of lagere frequentie van de dienst. Afhankelijk van de concrete modaliteiten die voor de invulling van dit risico zullen worden gekozen, zal er meer of minder van het beschikbaarheids- en/of vraagrisko worden verschoven.

Naast deze elementen stelt het INR vast dat allocatie van de infrastructuur aan het einde van de periode zonder kostprijs aan de overheid toekomt en dat ze op dat ogenblik dient te voldoen aan vooraf vastgestelde kwalitatieve eisen. In projecten waar er een duidelijke verschuiving van het bouw- en beschikbaarheidsrisico wordt vastgesteld, is dit geen doorslaggevend element om de onderliggende activa en passiva binnen de overheidssector te klasseren.

Het INR komt op basis van de voorliggende documenten, die evenwel voorlopig van aard zijn, tot de conclusie dat, indien de prestatiekortingen, de kortingen bij onbeschikbaarheid, de concrete invulling van de risicomatrix en de financiële sancties bij vroegtijdige beëindiging voldoende streng zijn, het bouwrisico en het beschikbaarheidsrisico in voldoende mate bij de private partner liggen, waardoor de onderliggende activa en passiva geen deel uit maken van de overheidssector, maar dienen te worden geregistreerd in de rekeningen van de private partner.

Het is evident dat voor de toepassing van dit advies het noodzakelijk is dat de definitieve contracten van zodra die ondertekend zijn aan het INR (evenals contractwijzigingen) worden overgemaakt en dat de financiële gegevens van dit PPS-project jaarlijks worden overgemaakt aan het INR door het Brussels Hoofdstedelijke Gewest via de daarvoor voorziene rapportering.

16.10.2012